

VUIT DIES DE MARÇ (Inspector Mascarell 8) El retrobament amb el policia ressuscitat
SIERRA I FABRA, Jordi
Ed.: Rosa dels vents, 2017, 336 pàgines

Som al 2 de març de 1951. L'inspector Miquel Mascarell, amb prop de 66 anys, després de passar-ne vuit i mig fent treballs forçats al *Valle de los Caídos* i esperant la condemna a mort, ha tornat a Barcelona, s'ha casat amb la Patro, una noia de 30 anys, i espera un fill. L'ambient de la ciutat és d'agitació; hi ha una vaga de tramvies i la preparació de la vaga general del 12 de març. El dia 2 es troba amb en Pere Humet, un dels que formava part del seu grup de policies a la República. En Pere i tres companys més que havien estat a les ordres de Mascarell, marxaren a l'exili, refugiats a Argelers, treballat amb els francesos a la línia Maginot, empresonats i enviats pels nazis a Mauthausen. Allà fan pinya per ser més forts en aquell ambient infernal. Però un d'ells, en Sebastian Piñol, es converteix en traïdor, delatant el grup; moren tots, però el Pere se salva. Explica a Mascarell que ha tornat per venjar-se de Piñol tot i que li resta poc de vida, malalt de càncer. En Miquel accedeix a ajudar-lo, el convida a casa seva, però és assassinat junt amb la seva cosina el dia 5. Comença a visitar les famílies dels companys morts al camp d'extermini que ja havia visitat Pere Humet. Quan arriba, el dia 6, a la casa de Sebastià Piñol, que viu amb la seva mare, el troba invàlid víctima d'una feridura. Esbrina que Sebastián tenia un germà bessó, Ismael, que és qui el va ferir. Ell s'ha fet passar pel seu germà, i fingeix un accident en el qual ha perdut la memòria, ocupant el lloc del seu germà, propietari de la granja de berenars al barri gòtic. Seguint la pista del Sebastián, localitza la seva casa al carrer Dalmases, entre Ganduxer i Anglí, un lloc solitari. Però algú ha matat a Sebastián simulant un suïcidi, tot i que que l'escenari té unes errades que no el fan creïble; Mascarell les corregeix. En la seva investigació ha conegut la Valentina, mare de l'Ernest Arnella, un dels companys morts a Mauthausen, i la seva dona, la Glòria Camps. La seva intuïció el fa sospitar que la casa de la Valentina, que viu amb el petit Jordi, té quelcom estrany. Descobreix que un germà de l'Ernest, Gregori, està amagat, com tants després de la guerra. Ell, informat per la Glòria Camps, que ha seguit a Mascarell, és qui ha matat a Sebastián Piñol.

Com diu l'autor, el propòsit de la història és: «fer memòria històrica dins del marc d'una senzilla novel·la policíaca. Així mateix, el llibre és un homenatge als centenars de «talps» que van viure amagats a casa seva des del final de la Guerra Civil fins a la mort de Franco i l'arribada de la democràcia a Espanya». També exposar la lluita contra el franquisme d'aquells anys, i mostrar l'ambient opressiu d'una societat que havia estat vençuda i maldava per aixecar-se, tal com resta palès amb la crònica que fa de la vaga general del 12 de març del 51, i que contrasta amb la notícia que donaven els diaris. Per una altra banda, és notable l'ambientació de Barcelona, carrers i barris, i una mostra de la seva sociologia; taxistes, porteres, etc. Els personatges creïbles i el fil de la investigació interessant. Els diàlegs, molt ben descrits, intenten expressar els estats d'ànim dels protagonistes.

No farem cap judici sobre el règim franquista, que la història ja està jutjant, però moltes de les afirmacions de la novel·la són ben simples i insuficients, i deixen en l'oblit les accions dels revolucionaris que varen donar una justificació moral a la guerra i a totes les agressions posteriors. Sobretot, quan esmenta l'Església, s'observa un problema personal de manca d'equilibri en el judici. Segons la imatge que tramet, l'Església només ha donat suport al règim feixista, vigila el compliment d'una moral estricta i puritana amb l'ajut dels poders públics, fa proselitisme repetitiu i reparteix estampetes de sant Cristòfor que regiren el budells del gran Inspector Mascarell. Tot plegat, massa desproporcionat i portat a tomb de manera forçada. Potser a l'Inspector li caldria llegir *Incerta glòria*, o bé *El Crist de 200.000 braços* per tal superar la seva al·lèrgia i no córrer el risc d'expressar judicis sense prou fonament, en una societat on s'ha de cercar tot allò que uneix.